

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

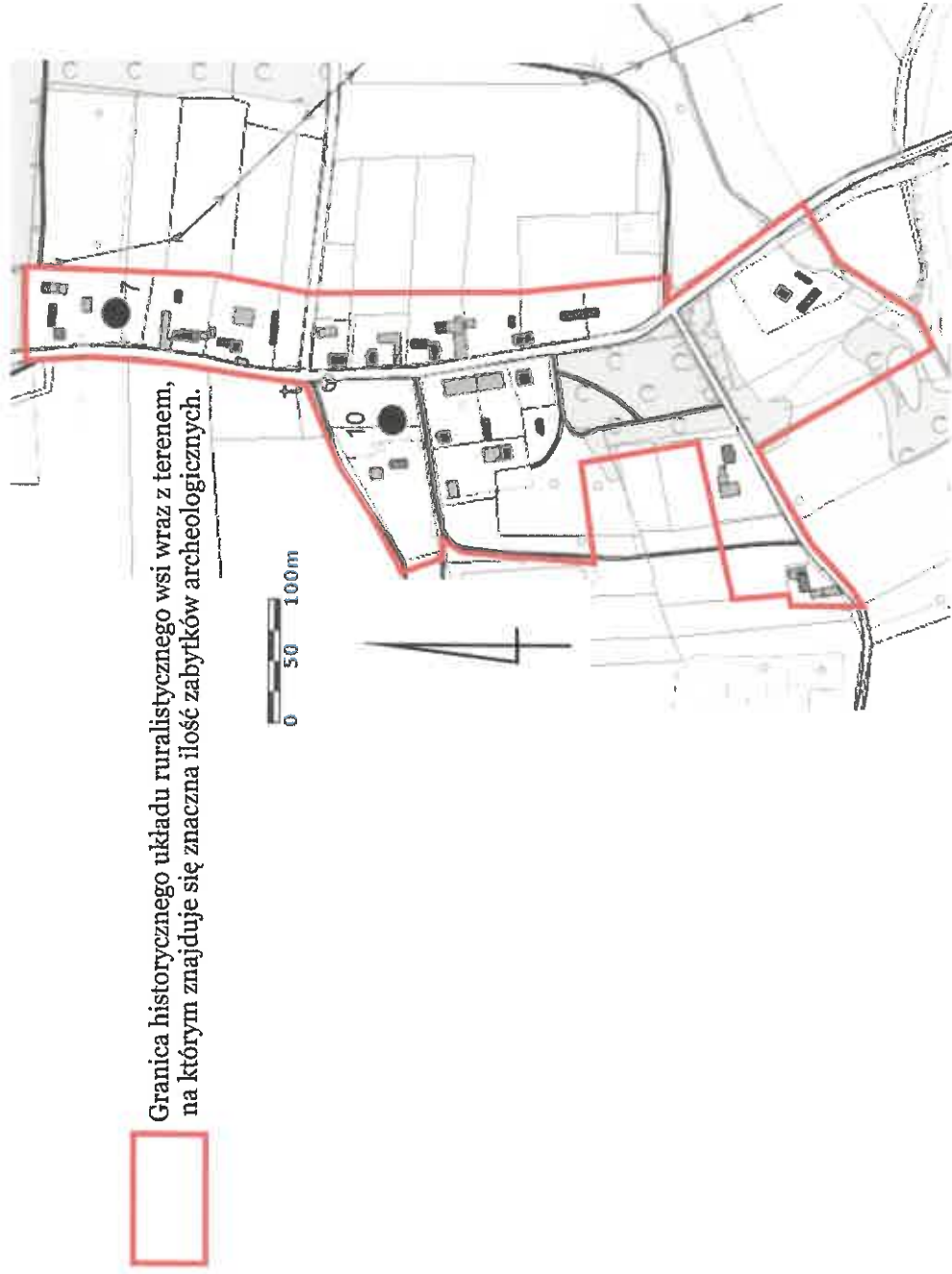
1. Nazwa

**Historyczny układ ruralistyczny wsi wraz z terenem,
na którym znajduje się znaczna ilość zabytków
archeologicznych**

2. Czas powstania

pradzieje, 1776, 1945

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

SMOLNE

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **GÓROWSKI**

Gmina **JEMIELNO**

6. Współrzędne geograficzne

51°30'32"N 16°29'31"E

7. Użytkowanie obecne
**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

Smolne - przed 1945 Schmögerte.

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Smolne to 78 osób.

Więś typu ulicówka z luźną, zagrodową zabudową usytuowaną wzdłuż drogi założonej na osi północ-południe (pomiedzy Rajczynem i Biełszowem). Środek wsi przecina wiejska droga o osi wschód-zachód (od strony wsi Borki) wiodąca w kierunku brzegu Odry. Niedgdyś znajdowała się tam przeprawa promowa przez rzekę.

Przeprawa promowa przez Odrę była przeznaczona wyłącznie dla ludzi. Od przystani promowej na lewym brzegu biegła ścieżka (Fußweg) prowadząca do ówczesnej osady Wilhelmmenthal (obecnie uroczysko Żmijów), położonej na wschodnim skraju ówczesnego kompleksu leśnego Nährschützer Wald, a dalej także m. in. do pobliskiego domu myśliwskiego (Jagdhs.) na wzgórzu Wilhelmna. Na planie z 1933 roku przy przeprawie, od strony Smolnego, znajdował się dom przewoźnika. Obecnie nie istnieje ani dom ani przeprawa.

Stanowiska archeologiczne:

4/10/71-23 osady-epoka brązu, kultura łużycka, przeworska, wczesne średniowiecze.

6/12/71-23 osady- kultura przeworska, prądziej, wczesne średniowiecze, nowożytność.

Bibliografia:

- Johann Georg Knie, Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien : nebst beigefügter Nachweisung von der Eintheilung des Landes nach den Bezirken der drei königlichen Regierungen, den darin enthaltenen Fürstenthümern und Kreisen, mit Angabe des Flächeninhaltes, der mittlern Erhebung über die Meeresfläche, der Bewohner, Gebäude, des Viehstandes usw. - 2. verm. u. verb. Aufl., Breslau 1845.
- Hans Luitisch, Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien , Bd. 2., Die Kunstdenkmäler der Landkreise des Reg.-Bezirks Breslau, Breslau 1889.
- Romuald M. Łuczynski, Losy rezydencji dolnośląskich w latach 1945-1991, Wrocław 2010.
- M. Pastorf, Schliesisches Gitter-Adressbuch, Breslau 1876.
- Die Rittergüter und selbständigen Gutsbezirke in der Provinz Schlesien, Breslau 1870.
- Schliesisches Gitter-Adressbuch, Breslau 1886, 1891, 1894, 1902, 1905, 1909, 1912, 1917, 1921, 1926, 1930.
- Friedrich Albert Zimmermann: Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Bd. 1-13, Brieg 1786.

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1937-1940 r.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiorcki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.rwestyje wymagające prac ziemnych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona terenu dawnego cmentarza ewangelickiego (w lesie) oraz kaplicy.